

Thomas Blomqvist: Tal på Svenska dagen 2015

Datum

6 november 2015

Plats

Kotka

1 Ärade festpublik, stadens ledning och radiolyssnare,

För mig är Svenska dagen en symbol för, eller kanske ännu mera en markering
av vår rätt att tala och leva på svenska i Finland, och dessutom en påminnelse
5 om att svenska språket är en viktig kultur- och traditionsbärare i vårt land och
en omistlig del också av dagens Finland. Samtidigt är den här dagen en nationell
festdag där det tvåspråkiga och gemensamma fosterlandet Finland firas. Vi är
många som värdesätter våra två kulturer. Det är en rikedom och ett privilegium
att behärska flera språk och få växa upp i ett land där två kulturer möts och
10 berikar varandra.

Vi vet att kunskaper i språk öppnar dörrar och ger större möjligheter, både på
ett individuellt plan och för Finland som nation. Svenskan har traditionellt varit
porten till Norden och övriga västvärlden. Kunskaper i svenska ger inträde till
15 den nordiska marknaden och erbjuder både utbildningsmöjligheter och en
större arbets- och exportmarknad för Finland.

Det svenska språket är en av de faktorer som göra att Finland hör till den
nordiska gemenskapen. Därför bör Finland satsa ännu mera på kunskaper i
20 svenska. Det handlar om vår plats i världen, som en del av den nordiska
familjen.

Norden berikar oss också ifråga om film, tv och litteratur. Nordisk litteratur
läses över gränserna och jag är säker på att det inte bara är jag som fascinerar av
25 svenska, norska och danska kriminalförfattare. Jag är övertygad om att rätt
många av oss här i salen sitter fastnaglade framför tvn på söndagskvällarna för
att följa med den svensk-danska kriminalserien Bron eller sett avsnitt av Beck
och Wallander eller med spänning ser på när finlands- och ekenäsbördige Simon
Zion tävlar i svenska Idols.

30

När Folktinget höll sin session i maj hade regeringsbildningen efter riksdagsvalet kommit igång. På sessionen och också allmänt bland finlandssvenskar, och
35 vänner av ett Finland med två nationalspråk, fanns en oro över vad de nya politiska konstellationerna skulle föra med sig. Folktingets roll som bevakare av de svenskspråkigas intressen i Finland uppfattades då, och fortsättningsvis, ha blivit ännu viktigare än förut.

40 Folktinget har aktivt följt med, uppvaktat och diskuterat med de nya beslutsfattarna. De riksdagspartier som vill driva svenska frågor har samlats till rundabordsdiskussion för att tillsammans bevaka våra intressen. Folktinget kommer tillsammans med de riksdagsledamöter som värnar om ett tvåspråkigt
45 Finland göra allt vi kan för att också nya centrala beslutfattare, som inte tidigare varit intresserade av eller till och med varit negativt inställda till svenskan, ska inse vikten av att Finland hålls tvåspråkigt – och att vi hör till den nordiska familjen och den europeiska gemenskapen.

50 Glädjande nog har regeringen beslutat fortsätta genomförandet av nationalspråksstrategin, en strategi som fick sin början då Folktinget sammankallade den så kallade Ahtisaari-gruppen. Det var ett mycket välkommet och klokt beslut av regeringen att fortsätta det arbetet. Nationalspråksstrategin bör fungera som en vägkarta, eller handlingsplan, för
55 hur vi kan trygga båda nationalspråkens ställning i allmänhet och när vi genomför olika reformer i synnerhet.

Strategin ska förhoppningsvis hjälpa regeringen och riksdagen så att man inte fattar enskilda beslut som äventyrar de gemensamma, långsiktiga målsättningar
60 som det råder en stor sammanstämmighet kring, nämligen ett Finland med två nationalspråk. Ett viktigt element i det här är att regeringen genomför språkliga konsekvensbedömningar före beslut fattas och inte efter.

Bästa festpublik,

65 Genomförandet av social- och hälsovårdsreformen kommer att vara den första och kanske största och viktigaste reformen under den här riksdagsperioden. Här är det mycket viktigt att de svenska frågorna sköts på ett bra sätt för att vi ska kunna upprätthålla svenskspråkig service och svensk förvaltning också i

75 framtiden. Det behövs tillräckligt många områden för att inte svenskan ska marginaliseras. Ju fler självstyrande områden som bildas, desto bättre möjligheter har den svenskspråkiga befolkningen att påverka de beslut som fattas. Det måste också finnas garantier för att de tvåspråkiga områdena i praktiken ska kunna producera svenskspråkig service.

80 Under det senaste halvåret har människor som flyr för sina liv, och som drömmer om och vill få ett bättre liv, i stora mängder – faktiskt större än någonsin tidigare under tiden efter andra världskriget – sökt sig till i Europa, Norden och även till Finland. De vill få en fristad, kunna känna trygghet och skapa sig en framtid här. Vår uppgift är att efter bästa förmåga ta emot de här människorna, ge dem mat och husrum och sedan hjälpa dem som stannar här att integreras i vårt samhälle och få ett bra liv här.

85 Vi vill att det ska vara möjligt att integreras också på svenska. Jag är säker på att det sociala nätverk som vi finlandssvenskar är erkänt bra på också ska kunna hjälpa våra nyfinländare till en bra start i sitt nya hemland. För invandrare som bosätter sig i kommuner med svenska som majoritetsspråk borde det vara naturligt att de också lär sig svenska.

90

Med firandet av Svenska dagen vill vi också visa att det svenska i Finland lever och mår bra, att vi är intressanta, att vi vill vara med och bygga ett gemensamt, 95 mångkulturellt land. Finlands två nationalspråk gör oss till ett rikare land i många avseenden.

Det är tråkigt att det finns krafter som vill göra vårt land enspråkigt, monokulturellt och inskränkt. Lyckligtvis visar undersökningar att en klar 100 majoritet av Finlands befolkning är av annan åsikt. Det senaste beviset för detta var det starka stöd den obligatoriska undervisningen i svenska fick i riksdagen i mars i år. En klar majoritet av riksdagen ville bevara svenskan som obligatoriskt ämne i skolan, men samtidigt utreda de lagstiftningsmässiga förutsättningarna för regionala försök där något annat språk kunde ersätta det andra 105 nationalspråket. För tillfället gör undervisnings- och kulturministeriet den utredningen. Vi hoppas att försöken inte blir av, men om de genomförs så bör de vara få och begränsade. I det sammanhanget är det viktigt att betona att det alltid ska vara möjligt att få undervisning i det andra nationalspråket också i

110 försökskommunerna om elever så önskar.

115 Jag är glad över att vi kan hålla årets huvudfest här i Kotka. Kotka är en stad som alltid, eller åtminstone väldigt länge, haft en positiv inställning till svenskan och de svenskspråkiga. Kotka är en industriort, där det svenska och det nordiska har varit en normal del av vardagen. Kotka är också en hamnstad som genom årens lopp upplevt många olika nationaliteter.

120 Det var i Kotka som den norska sågarbetaren Adolf Jakobsen och hans son Julius Adolfsen steg i land när de kom till Finland. År 1929 fick Julius son Frank Adolfsen och hans familj finskt medborgarskap, och 80 år senare belönades Franks barnbarn, som enda finländare någonsin, med Nobels fredspris. Jag talar förstås om president Martti Ahtisaari.

125 Kotka har varit och är en stad, som har attraherat och klarat av att integrera såväl norrmän, svenskar som andra nationaliteter. Tack vare det kan Finland stoltsera med en nobelpristagare.

130 I dag är de svenskspråkigas andel i Kotka ungefär 1 % av befolkningen. För er politiker och invånare i staden gäller det att förstå de svenska behoven, men också att dra nytta av den positiva image som svenskheten för med sig. I ekonomiskt svåra tider är det lätt att minoriteter kommer i kläm, men jag hoppas att Kotka stad fortsätter att visa förståelse för våra två nationalspråk.
135 Här är skolans roll central. Som på andra så kallade språköar, som till exempel i Tammerfors och Uleåborg, är det skolan som utgör det främsta svenska rummet. Skolan kommer att behöva stöd av staden också i framtiden, både i form av välvilja och ekonomiska resurser.

140 Svenskans framtid i Finland är många gånger beroende av att det bland de finskspråkiga i vårt land finns en vilja att upprätthålla landets tvåspråkighet. Vi som den klart mindre språkgruppen måste våga tro och lita på att det också nu finns personer i landets ledning som vill se till hela landets bästa och agera därefter.

145 Jag hoppas innerligt att vi kan undvika motsättningar både mellan språkgrupperna i landet, och mellan finländare och nyfinländare. Som

150 finländare har vi helt enkelt inte råd att stänga ute människor, och fjärma oss
från Norden, Europa och den övriga världen. Tvärtom, vi ska jobba för att
överbygga meningsskiljaktigheter och söka samsyn. Det är det som är vägen till
framgång.

155

Källa

<div>Manuskript hämtat från folktinget.fi (2025-04-25)</div>

160

Taggar

2010-tal, 2015, Man

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/thomas-blomqvist-tal-pa-svenska-dagen-2015>

165

170

175

180

185